

Assignatura	28948 Teoria de l'Art				
Professor	Molins Nubiola, Miquel (grup 1) / Llorens Moreno, Núria (grup 2)				
Cicle: Primer	Curs: Primer	Quadrimestre	Anual	Crèdits: 12	
Horari	Grup 1	Teoria: Dimarts i Dijous 08:30 a 10:00		Grups: 1 i 2	Tipus: Obligatòria
		Tutoria Integrada: Dimarts 13:00 a 14:00			
	Grup 2	Teoria: Dimarts i Dijous 10:00 a 11:30			
		Tutoria Integrada: Dimarts 13:00 a 14:00			

Grup 1.- Professor: Miquel Molins Nubiola

OBJECTIUS

Aquesta assignatura s'articula a l'entorn d'una sèrie de temes clau que al llarg de la història han estat motiu de reflexió en el camp de la Teoria de l'Art, amb l'objectiu de familiaritzar-vos amb el vocabulari, les preguntes i les diverses formes de pensar l'art, l'obra artística, la seva creació i la seva contemplació al llarg del temps.

PROGRAMA

1. La Teoria de l'Art i les seves relacions amb la Història de l'Art, la Crítica, l'Estètica, la Poètica i la Retòrica.
2. La formació del sistema modern de les arts. El concepte d'art avui.
3. El pensament sobre la pintura: la teoria dels gèneres en la pintura.
4. Les qualitats de la imatge artística: el concepte d'imatge simbòlica.
5. Introducció a la historiografia de l'art: «*l'art de la història de l'art*». La tasca dels historiadors i les diverses maneres de narrar la història de l'art. Els historiadors i la pregunta per l'estil.
6. El pensament sobre l'artista: els canvis en la manera d'entendre el treball de l'artista des del Renaixement fins els nostres dies.
7. El paper del contemplador i la recepció de l'obra d'art. Visió, experiència i comprensió de l'obra d'art. Reflexió i plaer estètic.
8. El llenguatge de l'escultura.
9. La figura de l'arquitecte i els principis de l'arquitectura
10. Les arts, els llocs i la memòria.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

- BARASCH, Moshe, *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991.
- BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990.
- BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University Press, New York and London, 1998.
- BAUER, Hermann, *Historiografía del Arte*, Taurus, Madrid, 1984.
- BENEVOLO, Leonardo, *Introducción a la Arquitectura*, Celeste ediciones, Madrid, 1992.
- BOZAL, Valeriano,(Ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*, Vols. I i II, Visor, Madrid, 1996.
- GOMBRICH, Ernst H., *Ideales e Ídolos. Ensayo sobre los valores en la historia y el arte*, Debate, Barcelona, 1999.

- HARRISON, Charles; WOOD, Paul i GAIGER, Jason, (eds.), *Art in Theory 1648-1815, An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 2000.
- HARRISON, Charles; WOOD, Paul, with GAIGER, Jason, (eds.), *Art in Theory 1815-1900, An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1998.
- HARRISON, Charles & WOOD, Paul, *Art in Theory, 1900-1990*. (eds.), *An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1994.
- JIMÉNEZ, José, *Teoría del arte*, Tecnos, Madrid, 2002.
- KRISTELLER, Paul Oskar, *El pensamiento renacentista y las artes*, Taurus, Madrid, 1986.
- KRUFT, Hanno-Walter, *Historia de la teoría de la arquitectura*, Alianza, Madrid, 1990.
- LEVINSON, Jerrold, *The Oxford Handbook of Aesthetics*, Oxford University Press, Oxford, 2003.
- PREZIOSI, Donald, (ed.), *The Art of Art History: A Critical Anthology*, Oxford University Press, Oxford i New York, 1998.
- SCHLOSSER, Julios von, *La literatura artística*, Cátedra, Madrid, 1993.
- SMITH, Paul i WILDE, Carolyn, *A Companion to Art Theory*, Blackwell, Oxford, 2002.
- TAFURI, Manfredo, *Teorías e historia de la arquitectura*, Celeste, Madrid, 1997.
- V.V.A.A., *Fuentes y Documentos para la Historia del Arte*, Vols. I-VIII, Gustavo Gili, Barcelona, 1983.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA

- ACTON, Mary, *Learning to Look at Paintings*, Routledge, London & New York, 1997.
- ALBERTI, Leon Battista, *De la pintura y otros escritos sobre arte*, Tecnos, Madrid, 1999.
- ALBERTI, Leon Battista, *De Re Aedificatoria*, Akal, Madrid, 1991.
- AMES-LEWIS, Francis, *The intellectual life of the early renaissance artist*, Yale University Press, New Haven & London, 2000.
- ANDREWS, Malcolm, *Landscape and Western Art*, Oxford University Press, Oxford, 1999.
- ARISTÓTELES, *Retórica*, Gredos, Madrid, 1994.
- ARISTÓTELES, *Poética*, Gredos, Madrid, 1992.
- BARKER, Emma; WEBB, Nick; WOODS, Kim, *The Changing Status of the Artist*, Yale University Press, The Open University, New Haven & London, 1999.
- BAUDELAIRE, Charles, *Salones y otros escritos sobre arte*, Visor, Madrid, 1996.
- BAXANDALL, Michael, *Modelos de Intención: Sobre la explicación histórica de los cuadros*, Herman Blume, Madrid, 1989.
- BELL, Julian, *Qué es pintura*, Gutemberg, Barcelona, 2001.
- BELTING, Hans, *L'Histoire de l'Art est-elle finie?*, Éditions Jacqueline Chambon, 1989.
- BERGER, John, *El sentido de la vista*, Alianza, Madrid, 1997.
- BLUNT, Anthony, *La teoría de las artes en Italia (del 1450 al 1600)*, Cátedra, Madrid, 1980.
- BRYSON, Norman, *Visión y pintura: La lógica de la mirada*, Alianza, Madrid, 1991.
- BURKE, Peter (ed.), *Formas de hacer Historia*, Alianza, Madrid, 1993.
- CALVO SERRALER, Francisco, *Los espectáculos del arte. Instituciones y funciones del arte contemporáneo*, Tusquets, Barcelona, 1993.
- CARLYLE, Thomas, *Sartor Resartus*, Fundamentos, Madrid, 2000.
- CASSIRER, Ernst, *La Filosofía de las Formas Simbólicas*, F.C.E., México, 1976.
- CAUSEY, Andrew, *Sculpture Since 1945*, Oxford University Press Oxford, 1998.
- CHETHAM, Mark A.; HOLLY, Michael Ann, (eds.), *The Subjects of Art History*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
- CHIPP, Herchel B., *Teorías del arte contemporáneo*, Akal, Madrid, 1995.

- CLARCK, Kenneth, *El arte del paisaje*, Seix Barral, Barcelona, 1971.
- CURTIS, Penelope, *Sculpture 1900-1945*, Oxford University Press, Oxford, 1999.
- DANTO, Arthur C., *Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia*, Paidós, Barcelona, 1999.
- D'ANGELO, Paolo, *La Estética del Romanticismo*, Visor, Madrid, 1999.
- DE BALZAC, Honoré, *La obra maestra desconocida*, Monte Ávila Editores, Caracas, 1991.
- DIDEROT, Denis, *Escritos sobre Arte*, Siruela, Madrid, 1994.
- DUPRÉ, Louis, *Simbolismo religioso*, Herder, Barcelona, 1999.
- DURAND, Gilbert, *La imaginación simbólica*, Amorrortu, Buenos Aires, 1971.
- ELKINS, James, *Our beautiful, dry and distant texts: art history as writing*, Routledge, New York, 2000.
- FRANZINI, Elio, *La estética del siglo XVIII*, Visor, Madrid, 2000.
- FRANZINI, Elio i MAZOCUT-MIS, Maddalena, *Estetica, I nomi, i concetti, le correnti*, Bruno Mondadori, Milano, 1996.
- FREELAND, Cynthia, *Pero ¿esto es arte*, Cátedra, Madrid, 2003.
- FURIÓ, Vicens, *Sociología de l'art*, Barcanova, Barcelona, 1996.
- GAGE, John, *Color y Cultura*, Siruela, Madrid, 1993.
- GOMBRICH, Ernst H., *Imágenes simbólicas*, Alianza, Madrid, 1986.
- GOMBRICH, Ernst H., *Arte e Ilusión*, Gustavo Gili, Barcelona, 1982.
- GOMBRICH, Ernst H., *Gombrich esencial*, Debate, Madrid, 1999.
- HASKELL, Francis, *La Historia y sus Imágenes: El Arte y la interpretación del pasado*, Alianza, Madrid, 1984.
- HOPKINS, David, *After Modern Art 1945-2000*, Oxford University Press, Oxford, 2000.
- HORACIO, *Sátiras, Epístolas, Arte Poética*, Cátedra, Madrid, 1996.
- KANDINSKY, Wassily, *De lo espiritual en el arte*, Paidós, Barcelona, 1996.
- KING, Catherine, *Views of difference, different views of art*, Yale University Press, New Haven & London, 1999.
- KIVI, Peter (ed.), *The Blackwell Guide to Aesthetics*, Blackwell, Oxford, 2004.
- KLIBANSKY, R.; PANOFKY, E.; SAXL, F., *Saturno y Melancolía*, Alianza, Madrid, 1991.
- KRAUSS, Rosalind E., *Passages in Modern Sculpture*, The MIT Press, Cambridge (Mass.) and London, 1993.
- KRIS, Ernst., i KURZ, Otto, *La leyenda del artista*, Cátedra, Madrid, 1991.
- KUBLER, George, *La configuración del tiempo*, Alberto Corazón, Madrid, 1975.
- LANG, Berel (ed.), *The Concept of Style*, Cornell University Press, Ithaca and London, 1987.
- LEE, Rensselaer W., *Ut pictura poesis*, Cátedra, Madrid, 1982.
- LESSING, G. Ephraim, *Laoconte*, Tecnos, Madrid, 1991.
- MANSFIELD, Elisabeth, (ed.), *Art History and Its Institutions: Foundations of a Discipline*, Routledge, London, 2002.
- MARÍ, Antoni, *L'home de geni*, Edicions 62, Barcelona, 1984.
- MORETTI, Giampiero, *Il Genio*, il Mulino, Bologna, 1998.
- PANOFKY, Erwin, *La perspectiva com a "forma simbòlica"*, Tusquets, Barcelona, 1991.
- PANOFKY, Erwin, *El significado en las artes visuales*, Alianza, Madrid, 1993.
- PANOFKY, Erwin, *Sobre el estilo*. Paidós, Barcelona, 2000.
- PEVSNER, Nikolaus, *Las Academias de Arte*, Cátedra, Madrid, 1982.
- PLINIO, *Textos de Historia del Arte*, Visor, Madrid, 1988.
- PODRO, Michael, *Los historiadores del arte críticos*, Visor, Madrid, 2001.
- POMMIER, Édouard, *Théories du portrait, De la Renaissance aux Lumières*, Gallimard, Paris, 1998.

- RAMÍREZ, Juan Antonio, *Ecosistema y explosión de las artes*, Anagrama, Barcelona, 1994.
- READ, Herbert, *La escultura moderna*, Destino, Barcelona, 1994.
- RIEGL, Alois, *Problemas de Estilo: Fundamentos para una historia de la ornamentación*, Gustavo Gili, Barcelona, 1980.
- RYKWERT, Joseph, *La idea de ciudad*, Sígueme, Salamanca, 2002.
- RYKWERT, Joseph, *The Dancing Column: on order in Architecture*, The MIT Press, Cambridge (Mass.), London, 1996.
- SAINT GIRONS, Baldine, *Esthétiques du XVIIIe siècle, le modèle français*, Philippe Sers, Paris, 1990.
- SHAPIRO, Meyer, *Estilo, artista y sociedad: teoría y filosofía del arte*, Tecnos, Madrid, 1999.
- STERLING, Charles, *Still Life Painting*, Harper & Row, New York, 1981.
- SUBIRATS, Eduardo, *Linterna Mágica, Vanguardia, media y cultura tardomoderna*, Siruela, Madrid, 1997.
- SUMMERSON, John, *El lenguaje clásico de la arquitectura*, Gustavo Gili, Barcelona, 1978.
- THOENES, Christoph, *Teoría de la arquitectura*, Taschen, Köln, 2003.
- VALÉRY, Paul, *Eupalinos o l'Arquitecte*, Quaderns Crema, Barcelona, 1983.
- VASARI, Giorgio, *La vida de los más excelentes arquitectos, pintores y escultores italianos, desde Cimabue a nuestros tiempos*, Cátedra, Madrid, 2002.
- VATTIMO, Gianni, *El fin de la modernidad: nihilismo y hermenéutica en la cultura postmoderna*, Gedisa, México, 1986.
- VITRUVIO, *Los diez libros de Arquitectura*, Alianza, Madrid, 1995.
- WARBURG, Aby, *Images from the region of the Pueblo Indians of North America*, Cornell University Press, 1995.
- WEST, Shearer, *Portraiture*, Oxford University Press, Oxford, 2004.
- WIEBENSON, Dora, *Los tratados de arquitectura: De Alberti a Ledoux*, Hermann Blume, Madrid, 1988.
- WILCKELMANN, Johan Joachim, *Reflexiones sobre la imitación del arte griego en pintura y escultura*, Nexos, Barcelona, 1987.
- WILLIAMS, Robert, *Art Theory: An Historical Introduction*, Blackwell, Oxford, 2004.
- WITTKOWER, Rudolf, *La escultura: procesos y principios*, Alianza, Madrid, 1984.
- WITTKOWER, Rudolf, *Los fundamentos de la arquitectura en la edad del Humanismo*, Alianza, Madrid, 1995.
- WITTKOWER, Rudolf, *Nacidos bajo el signo de Saturno*, Cátedra, Madrid, 1982.
- WÖLFFLIN, Heinrich, *Conceptos Fundamentales en la Historia del Arte*, Espasa-Calpe, Madrid, 1985.
- WOLLHEIM, Richard, *La pintura como arte*, Visor, Madrid, 1997.
- WOOD, Christopher, *The Vienna School reader, politics and art historical method in the 1930s*, Zone Books, New York, 2000.

AVALUACIÓ: Examen.

TUTORIA INTEGRADA: Seminari.

Grup 2 - Professora Llorens Moreno, Núria

CONTINGUT

Coneixements bàsics dels processos de creació artística i dels diversos enfocaments que permet el seu estudi."

OBJECTIUS

L'assignatura esta pensada com una introducció als problemes epistemològics bàsics i als arguments que interessin al teòric de l'Art. Els temes del programa desenvolupats a classe es complementaran amb la lectura d'uns textos no massa llargs que es troben a la biblioteca de la Facultat.

Al final del curs hi haurà un examen escrit. A la nota final comptaran també la lectura dels textos obligatoris i la participació de l'alumne a les classes.

TEMARI

1. La delimitació del concepte: Que és l'Art?
1. Que entendre per Teoria de l'Art? Les Teories de l'Art.
2. Els agents de l'Art. Qui fa, defineix, valora i gestiona el món de les arts.
3. Art i llenguatge. Text i imatge. Lr1 forma.
4. Valoració artística i nivells de gust.
5. Les arts: les funcions, els llenguatges i els materials.
6. Classificació, estructures narratives i models ideològics en la crítica i la historia de l'Art.

LECTURES

- CALVO SERRALLER, Francisco, "La crítica de arte". A *Los espectaculos del arte*. Tusquets ad., Barcelona 1983. [pp. 15-73]
- DANTO, Arthur C. *Después del fin del Arte: El arte contemporáneo y el linde de la historia*, Paidós, Barcelona 1999.
- VALÉRY, Paul, *Eupalinos o Larquitecte*. Quaderns Crema, Barcelona 1983.
- LEON, Jean-Luc, *Marchand, des artistes et des collectionneurs*. Vidéo

BIBLIOGRAFIA

- BARASCH, Moshe, *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991.
- BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990.
- BARASCH, Moshe, *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University press, New York and London, 1998.
- BELL, Julian, *What is Painting?: Representation in Modern Art*, Thames and Hudson, London, 1999.
- BERGER, John, *El sentido de la vista*, Alianza, Madrid, 1997.
- BOZAL, Valeriano, (Ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*, Vols. I i II, Visor, Madrid, 1996.
- GOMBRICH, Ernst H., *Ideales e Idolos. Ensayo sobre los valores en la historia y el arte*, Debate, Barcelona, 1999.
- HARRISON, Charles, WOOD, Paul i GAIGER, Jason, *Art in Theory, 1648-1815, An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 2000.
- HARRISON, Charles & WOOD, Paul, *Art in Theory, 1900-1999. An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1994.

- HARRISON, Charles & WOOD, Paul with GAIGER, Jason, *Art in Theory, 1815-1900, An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Oxford, 1998.
- HOPKINS, David, *Arter Modern Art 1945-2000*, Oxford University Press, Oxford, 2000.
- JIMÉNEZ, José, *Imágenes del hombre: Fundamentos de estética*, Tecnos, Madrid, 1986.
- KRIS, Ernst i KURZ, Otto, *La leyenda del artista*, Cátedra, Madrid, 1991.
- KRISTELLER, Paul Oskar, *El pensamiento renacentista y las artes*, Taurus, Madrid, 1986.
- PANOFKY, Erwin, *Sobre el estilo*, Paidós, Barcelona, 2000.
- PREZIOSI, Donald, (ed.), *The Art of Art History: A Critical Anthology*, Oxford University Press, Oxford, 1998.
- RAMIREZ, J.A. *Ecosistema y explosión de las artes*. Anagrama, Barcelona 1994
- SHAPIRO, Meyer, *Style*, University of Chicago Press, 1953.
- SCHLOSSER, Julios ven, *La literatura artística*, Cátedra, Madrid, 1993.
- VV.A.A., *Fuentes y Documentos para la Historia del Arte*, Vols. I-VIII, Gustavo Gili, Barcelona, 1983.
- WOFFLIN, Heinrich, *Conceptos Fundamentales de la Historia del Arte*, Espasa-Calpe, Madrid, 1985

TUTORIA INTEGRADA

Desenvolupament d'un treball -per escrit- sobre un tema prèviament donat. L'estudiant l'haurà de comentar necessàriament amb el professor, a mesura que el vagi fent, i li indicarà -si és el cas- qualsevol incidència que sorgeixi.